

7/2428

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
1194/674

9.5/55/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 28/03/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2428-4513/9724sayılı yazı,
b) 11/04/2008 tarihli ve 961/514 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Batman Milletvekili Bengi Yıldız tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/2428 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

Sayın Bengi YILDIZ
Batman Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/2428 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Anayasanın “Haberleşme hürriyeti” başlıklı 22. maddesinde;

“Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, karar kendiliğinden kalkar.

İstisnaların uygulanacağı kamu kurum ve kuruluşları kanunda belirtilir.”

Aynı mahiyette hükümler içeren ve 5397 sayılı Kanunla değiştirilen, 04/07/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selâhiyet Kanununun ek 7., 10/03/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun ek 5., 01/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununun 6. maddesinde;

“Bu madde hükümlerine göre yürütülen faaliyetler çerçevesinde elde edilen kayıtlar, birinci fıkra da belirtilen amaçlar dışında kullanılamaz. Elde edilen bilgi ve kayıtların saklanması ve korunmasında gizlilik ilkesi geçerlidir. Bu fıkra hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, görev sırasında veya görevden dolayı işlenmiş olsa bile Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma yapılır.”

10/11/2005 tarihli ve 25989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Tespiti, Dinlenmesi, Sinyal Bilgilerinin Değerlendirilmesi ve Kayda Alınmasına Dair Usul ve Esaslar ile Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmeliğin;

“İlkeler” başlıklı 4. maddesinde;

“Haberleşmenin gizliliği esastır.

Bu Yönetmelikte belirlenen esas ve usuller dışında hiç kimse, bir başkasının telekomünikasyon yoluyla iletişimini tespit edemez, dinleyemez, sinyal bilgilerini değerlendiremez ve kayda alamaz.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre yürütülen faaliyetler çerçevesinde elde edilen kayıtlar ve bilgiler, Yönetmelikte ve 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesi, 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesi, 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi ile 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Kanunun 135 inci maddesinde belirtilen amaçlar ve usul dışında kullanılamaz.

Elde edilen bilgi, belge ve kayıtların saklanması ve korunmasında gizlilik esastır.”

“Karar ve yazılı emirlerde belirtilmesi gerekli hususlar” başlıklı 9. maddesinde;

“İletişimin tespiti, dinlenmesi, sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi ve kayda alınmasına dair hakim kararında ve yetkili merciler tarafından verilen yazılı emirlerde;

a) Hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, kullandığı telefon numaraları veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodundan belirlenebilenler,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2008

- b) Tedbirin türü, kapsamı ve süresi,
c) Tedbire başvurulmasını gerektiren nedenler,
belirtilir.

Kararlar en fazla üç ay için verilebilir. Bu süre aynı usulle üçer ayı geçmeyecek şekilde en fazla üç defa uzatılabilir. Ancak, terör örgütlerinin faaliyeti çerçevesinde devam eden tehlikelere ilişkin olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim tarafından üç aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verilebilir.”

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Telekomünikasyon Kurumu Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının 09/04/2008 tarihli ve B.61.0.TLK.0.14.00.01-610.01.00.2008-099414 sayılı yazısıyla;

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının, 23/07/2006 tarihinden itibaren ilgili mevzuatın öngördüğü şekilde telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespit edilmesi, dinlenmesi, sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi ve kayda alınması işlemlerini tek merkezden yürütmeye başladığı ve bu işlemleri yapma yetkisini haiz Başkanlık dışında başka bir kurum bulunmadığı; ilgili mevzuatın öngördüğü esas ve usuller çerçevesinde "iletişimin tespit edilmesi, dinlenmesi, sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi ve kayda alınması"na dair mahkeme kararlarının gereğinin, Başkanlıkça "gizlilik ilkesine" uygun olarak titizlikle yerine getirildiği;

Yukarıda belirtilen usul ve esaslara uyulmadan yapılan dinlemelerin hukuken geçerli delil olamayacağı; belirtilen usul ve esaslara uyulmaması hâlinde, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının İkinci Kısımının “Özel Hayat ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar” başlıklı Dokuzuncu Bölümünde düzenlenen suçlardan kanunî işlem yapılacağı; bu suçları işleyenlerin kamu görevlisi olması durumunun, suçun nitelikli hâli olarak düzenlendiği;

Adli makamlar veya Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ya da Jandarma Genel Komutanlığı tarafından talep edilen, adli amaçlı veya istihbarat amaçlı dinlemelerin mutlaka bir hâkim kararına dayanması gerektiği; gecikmesinde sakınca bulunan hallerde dâhi 24 saat içinde hâkim onayına sunma şartının bulunduğu;

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının, gerek ihbar yolu ile gerekse kendiliğinden herhangi bir kanuna aykırı dinleme, iletişimin tespiti veya kayda alınmasını tespit etmesi durumunda, Cumhuriyet başsavcılığına ivedi olarak suç duyurusunda bulunma yükümlülüğünün bulunduğu;

Ayrıca, ilgili güvenlik ve istihbarat kurumlarının; dinlenmesine ihtiyaç duydukları şüpheli veya sanıklara ait telefon numaraları ile buna ilişkin toplanan delilleri görevli hâkime sunarak karar aldığı ve alınan kararların elektronik ortamda Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına intikal ettirildiği; kanunlarda yazılı unsurlar bakımından hukukî inceleme yapıldıktan sonra, teknik birimlerce gerekli tanımlamaların yapıldığı; hâkim kararlarında yazılı telefon numaralarının resmî makam ve kişilere ait olup olmadığı hususunun talepte bulunan güvenlik ve istihbarat kurumları ile kararı veren hâkime ait olduğu;

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan